

PROJEKT

Uzasadnienie do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia ..... w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Dolnośląskie PLB020005

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody). Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru (art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody).

Na podstawie porozumienia z dnia 27 kwietnia 2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu został „stroną wiodącą”, odpowiedzialną za realizację Planu zadań ochronnych, natomiast Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim został stroną współdziałającą.

Obszar Natura 2000 Bory Dolnośląskie PLB020005 wyznaczono rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2007 r., Nr 179, poz. 1275) w celu ochrony gatunków ptaków wymienionych w art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE, tj.:

- A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*,
- A038 Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*,
- A073 Kania czarna *Milvus migrans*,
- A074 Kania ruda *Milvus milvus*,
- A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*,
- A108 Głuszec *Tetrao urogallus*,
- A119 Kropiatka *Porzana porzana*,
- A127 Żuraw *Grus grus*,
- A215 Puchacz *Bubo bubo*,
- A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum*,
- A223 Włochatka *Aegolius funereus*,
- A224 Lelek *Caprimulgus europaeus*,

- A234 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*,
- A246 Lerka *Lullula arborea*,
- A409 Cietrzew *Tetrao tetrix*.

Projekt planu zadań ochronnych dla Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Bory Dolnośląskie PLB020005 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.) oraz zgodnie z zapisami *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest ochrona, zachowanie lub przywrócenie wystarczającej różnorodności i obszaru naturalnych siedlisk gatunków ptactwa, występujących naturalnie w stanie dzikim, który to obowiązek wynika z art. 3 (1) i art. 3 (2a) Dyrektywy Ptasiej (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – Dz.U.U.E.L.2010.20.7).

Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się w marcu 2012 roku w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Bory Dolnośląskie PLB020005 położony jest na terenie województwa dolnośląskiego (na terenie powiatów: bolesławieckiego, legnickiego, polkowickiego i zgorzeleckiego) oraz województwa lubuskiego (na terenie powiatów: żarskiego i żagańskiego).

Obszar stanowi jeden z największych kompleksów leśnych Polski położony w dorzeczu Odry. Rzeźba terenu jest mało zróżnicowana, przeważają tereny równinne. Występują tu zwarte drzewostany sosnowe z ubogim runem. W bardziej żyznych rejonach występują bory mieszane i lasy liściaste (fragmenty buczyn i grądów). Doliny rzeczne stanowią enklawy z bardziej bujną i wielowarstwową roślinnością. Teren w przeważającej większości stanowi własność Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych.

W obszarze występuje co najmniej 19 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt.

Bory Dolnośląskie stanowią obszar węzłowy o znaczeniu krajowym sieci ECONET-POLSKA. Stanowią część korytarza Południowo-Centralnego oraz Korytarza Zachodniego. W obrębie ostoi znajduje się siedem rezerwatów przyrody, dwa parki krajobrazowe, trzy obszary chronionego krajobrazu oraz dziewięć użytków ekologicznych. W granicach Obszaru znajduje się również 13 obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (SOO).

Istniejącym zagrożeniem dla bociana czarnego jest drapieżnictwo – z uwagi na wzrost liczebności szopa pracza na terenach zajmowanych przez gatunek występuje zagrożenie utraty lęgów.

Do zagrożeń istniejących dla głuszca zalicza płoszenie osobników i drapieżnictwo, głównie ze strony ssaków drapieżnych. Negatywny wpływ na populację głuszca mają też jej krytycznie niska liczebność, zła kondycja genetyczna i izolacja dolnośląskiej populacji gatunku.

Do najważniejszych zagrożeń potencjalnych należą: zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, co może powodować utratę atrakcyjności siedlisk dla gatunków, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, mogące skutkować przesuszaniem lub nadmiernym zalewaniem powierzchni siedlisk ptaków, a także płoszenie ptaków w okresie lęgowym w wyniku realizowanych prac leśnych.

Działania ochronne mają na celu zachowanie obecnych miejsc gniazdowania lub zwiększenie ich liczby, utrzymanie stanu zachowania gatunków i ich siedlisk, uzupełnienie stanu wiedzy o bocianie czarnym, bieliku, kani czarnej, kani rudej, sóweczce i włochatce w Obszarze, a także włączenie w granice obszaru Bory Dolnośląskie siedlisk kani czarnej, kani rudej, puchacza, sóweczki i włochatki. Ponadto konieczne jest ograniczenie negatywnego wpływu szopa pracza na osobniki gatunku bociana czarnego, uniknięcie niepokojenia osobników puchacza w pobliżu gniazda w okresie lęgowym. Działania ochronne zaplanowane dla głuszca mają na celu wzmacnianie populacji gatunku poprzez wsiedlanie osobników pochodzących z hodowli, a także ograniczenie negatywnego wpływu populacji ssaków drapieżnych na gatunek, oraz ograniczenie przypadkowego płoszenia ptaków w okresie toków, wysiadywania i wodzenia młodych. Natomiast w przypadku cietrzewia konieczne jest określenie możliwości restytucji gatunku w obszarze Bory Dolnośląskie.

Działania ochronne w obszarze Bory Dolnośląskie związane są głównie z gospodarką leśną – zwiększenie liczby potencjalnych miejsc gniazdowania bociana czarnego poprzez pozostawianie przestojów na powierzchniach zrębowych i przerębowych, ochrona drzew z gniazdami potencjalnie atrakcyjnymi dla puchacza i dostosowanie terminów wykonania zabiegów gospodarczych do wymogów ochronnych gatunku, zachowanie fragmentów starodrzewu na powierzchniach zrębowych i prowadzenie zrębowego zagospodarowania drzewostanów sosnowych, a także nadzór nad siecią dróg leśnych w celu zmniejszenia liczby pojazdów nieuprawnionych do poruszania się po drogach leśnych. Ponadto zaplanowano edukację społeczeństwa w zakresie poruszania się po terenach leśnych stanowiących siedliska głuszca, ekspertyzę stosunków wodnych na siedliskach gatunku.

Zaplanowany monitoring dotyczy kontroli stanu populacji, stanu siedlisk i perspektyw ochrony siedlisk gatunków, a także kontroli realizacji zabiegów rębnych. Ponadto w przypadku głuszca

zaplanowano także monitoring działań restytucyjnych gatunku i monitoring znakowania ogrodzeń upraw leśnych.

Plan zadań ochronnych zawiera wskazania do zmian w istniejącym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Hłowa, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania właściwego stanu ochrony siedlisk gatunków ptaków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Analiza przedmiotowego dokumentu wykazała konieczność rezygnacji z projektowanych upraw wikliny ze względu na obecność siedliska gatunku żurawia.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

Pierwsze spotkanie informacyjne, na którym przedstawiono założenia projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, listę obszarów, dla których sporządzane będą plany zadań ochronnych oraz zasady współpracy odbyło się w dniu 4 marca 2010 r. Na spotkanie zaproszone zostały właściwe samorządy gminne, na terenie których znajdują się obszary Natura 2000, dla których były opracowywane plany zadań ochronnych.

W dniu 30 kwietnia 2011 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim (wydanie dolnośląskie i lubuskie) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zamiarze przystąpienia do opracowywania projektów planów zadań ochronnych dla 35 obszarów Natura 2000 w województwie dolnośląskim, w tym dla Obszaru Bory Dolnośląskie. Ponadto obwieszczenie zostało wysłane i wywieszane na tablicach ogłoszeń m.in.:

- Urzędu Gminy Bolesławiec w dniach 16 maja – 16 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Miejskim w Nowogrodźcu w dniach 16 maja – 6 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy Osiecznica w dniach 16 maja – 8 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Przemków w dniach 15 maja – 13 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy Radwanice w dniach 6 maja - 31 maja 2011 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Pieńsk w dniach 19 maja – 9 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy i Miasta Węglińiec w dniach 16 maja – 6 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Miasta Gozdnicy w dniach 13 maja – 6 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Miejskiego w Hłowej w dniach 16 maja – 7 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Miejskiego w Małomicach w dniach 17 maja – 7 czerwca 2011 r.,

- Urzędu Gminy Niegosławice w dniach 13 maja – 6 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Szprotawa w dniach 17 maja – 7 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy Wymiarki w dniach 16 maja – 6 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Miasta Żagań w dniach 18 maja – 9 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy Przewóz w dniach 16 maja – 14 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy Trzebiel w dniach 16 maja – 16 czerwca 2011 r.,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w dniach 5 maja – 27 maja 2011 r.

Następnie w dniu 8 maja 2012 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim (wydanie dolnośląskie i lubuskie) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 7 maja 2012 r. informujące o przystąpieniu do sporządzenia projektów planów zadań ochronnych m.in. dla obszaru Bory Dolnośląskie PLB020005 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu. Obwieszczenie zostało również wysłane i wywieszane na tablicach ogłoszeń m.in.:

- Urzędu Gminy Bolesławiec w dniach 10 maja – 31 maja 2012 r.,
- Urzędu Gminy Gromadka w dniach 10 maja – 31 maja 2012 r.,
- Urzędu Miejskim w Nowogrodzcu w dniach 15 maja – 5 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Gminy Osiecznica w dniach 11 maja – 5 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Gminy Chojnów w dniach 11 maja – 1 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Przemków w dniach 10 maja – 1 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Gminy Radwanice w dniach 10 maja – 11 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Pieńsk w dniach 14 maja – 6 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Gminy i Miasta Węgliniec w dniach 11 maja – 1 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Miejskiego w Małomicach w dniach 21 maja – 11 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Gminy Niegosławice w dniach 11 maja – 4 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Szprotawa w dniach 14 maja – 5 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Gminy Wymiarki w dniach 11 maja – 1 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Miasta Żagań w dniach 15 maja – 5 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Gminy Trzebiel w dniach 14 maja – 11 czerwca 2012 r.,
- Starostwa Powiatowego w Bolesławcu w dniach 11 maja – 8 czerwca 2012 r.,
- Starostwa Powiatowego w Legnicy w dniach 15 maja – 14 września 2012 r.,
- Starostwa Powiatowego w Polkowicach w dniach 11 maja – 6 czerwca 2012 r.,
- Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu w dniach 14 maja – 5 czerwca 2012 r.,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w dniach 14 maja – 4 czerwca 2012 r.

W procesie prac nad planem zadań ochronnych dla Obszaru zorganizowano dziesięć spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy, w tym dwa spotkania z przedstawicielami nadleśnictw, na które zaproszono osoby i podmioty prowadzące działalność gospodarczą w obrębie terenów kluczowych dla gatunków ptaków, przedstawiciele samorządów, grupę ekspertów oraz inne zainteresowane strony. Podczas spotkań omówiono zasady pracy nad projektem planu zadań ochronnych, funkcję Zespołu Lokalnej Współpracy, przedstawiono także obecny stan wiedzy o Obszarze i jego przedmiotach ochrony. Poza tym omawiano zapisy dokumentów planistycznych oraz omówiono rzeczywiste i potencjalne zagrożenia, jakie zidentyfikowano w obszarze. Uzgodniono także cele ochrony, ustalono działania ochronne oraz określono zasady monitoringu działań ochronnych i przedmiotów ochrony. Zorganizowane zostały także trzy wizje terenowe, podczas których przedstawiono przykłady siedlisk gatunków, stanowiących przedmioty ochrony obszaru i wskazano przykładowe zagrożenia.

Obwieszczeniem z dnia ..... Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.) i w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach ....., a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (dodatku dolnośląskim i lubuskim Gazety Wyborczej) w dniu ..... Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń:

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

W ramach udziału społeczeństwa projekt zarządzenia został przesłany do zaopiniowania do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ) i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Wszystkie techniczne uwagi GDOŚ zostały uwzględnione.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.), uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu ..... i przez Wojewodę Lubuskiego w dniu .....